

Vilniaus universitetas
Medicinos fakultetas

STUDENTŲ MOKSLINĖS VEIKLOS TINKLO LXXVI KONFERENCIJA

Vilnius, 2024 m. gegužės 13–17 d.

PRANEŠIMŲ TEZĖS

Leidinį sudarė

VU MF Mokslo ir inovacijų skyriaus

inovacijų specialistas Kristijonas PUTEIKIS ir

administratorė Rima DAUNORAVIČIENĖ

VILNIAUS
UNIVERSITETO
LEIDYKLA

2024

Mokslo komitetas:

doc. dr. Valdemaras Jotautas
dr. Diana Bužinskienė
prof. dr. Violeta Kvedarienė
prof. dr. (HP) Saulius Vosylius
prof. habil. dr. (HP) Gintautas Brimas
Indrė Sakalauskaitė
Laura Lukavičiūtė
dr. Agnė Abraitienė
doc. dr. Jūratė Pečeliūnienė
prof. dr. Vaiva Hendrixson
doc. dr. Ieva Stundienė
prof. dr. Eglė Preikšaitienė
doc. dr. Birutė Zablockienė
prof. dr. Pranas Šerpytis
Artūras Mackevičius

dr. Žymantas Jagelavičius
doc. dr. Agnė Kirkliauskienė
prof. dr. Marius Miglinas
Žilvinas Chomanskis
doc. dr. Kristina Ryliškienė
prof. dr. Vilma Brukienė
doc. dr. Saulius Galgauskas
Andrius Žučenka
doc. dr. Birutė Brasiūnienė
doc. dr. Jaunius Kurtinaitis
prof. dr. Eugenijus Lesinskas
doc. dr. Goda Vaitkevičienė
prof. dr. Alvydas Navickas
doc. dr. Rima Viliūnienė
prof. dr. (HP) Edvardas Danila

prof. dr. Nomedą Rima Valevičienė
Teresė Palšytė
doc. dr. Vytautas Tutkus
doc. dr. Danutė Povilėnaitė
dr. Viktorija Andrejevaitė
prof. dr. Robertas Stasys Samalavičius
dr. Agnė Jakavonytė-Akstinienė
doc. dr. Jurgita Stasiūnienė
dr. Arnas Bakavičius
prof. dr. Gilvydas Verkauskas
prof. dr. Sigitą Lesinskienė
doc. dr. Marija Jakubauskienė
prof. dr. (HP) Janina Tutkuvienė

Organizacinis komitetas:

Kristina Marcinkevičiūtė
Viktorija Rakovskaitė
Austėja Grudytė
Justina Semenkovaitė
Matas Žekonis
Rokas Žekonis
Milvydė Marija Tamutytė
Augustė Senulytė
Miglė Miglinaitė
Rokas Bartuška
Damian Luka Mialkowskyj
Karina Mickevičiūtė
Jovita Patricija Druta
Emilija Šauklytė

Austėja Račytė
Tadas Abartis
Mindaugas Smetaninas
Rafal Sinkevič
Gerda Šlažaitė
Kamilė Čeponytė
Einis Novičenko
Benas Matuzevičius
Gabriela Šimkonytė
Ieva Ruzgytė
Milda Mikalonytė
gyd. rez. Valentinas Kūgis
gyd. rez. Gabrielė Bielinytė
Vėjas Vytautas Jokubynas

Deivilė Kvaraciejūtė
Julija Pargaliauskaitė
Paulius Montvila
Rūta Bleifertaitė
Alicija Šavareikaitė
Julija Kondrotaitė
Gediminas Gumbis
Joana Leščevskaja
Gabrielė Bajoraitė
Augustinas Stasiūnas
Odeta Aliukonytė
Robertas Basijokas
Elvin Francišek Bogdzevič

ISSN 2783-7831 (skaitmeninis PDF)

© Tezių autoriai, 2024

© Vilniaus universitetas, 2024

PIRMINIS NEVAISINGOS POROS IŠTYRIMAS

Darbo autorė. Katarina DROZD, VI kursas.

Darbo vadovas. Dr. Viktorija ŽITKUTĖ, VU MF Klinikinės medicinos institutas, Akušerijos ir ginekologijos klinika, VUL SK Akušerijos ir ginekologijos centras.

Darbo tikslas. Aprašyti ir aptarti kokie tyrimai yra reikalingi ir taikomi pirmiam nevaisingos poros ištyrimui.

Darbo metodika. Buvo atlikta mokslinės literatūros analizė ir apžvalga, įtraukiant įrodymais pagrįstos medicinos šaltinius, naudojant raktinius žodžius: „*infertility*“ ir „*infertility testing*“. Į šią apžvalgą yra įtraukti naujausi straipsniai, publikuoti per paskutinius 5 metus – 2019–2024 metais.

Rezultatai. Nevaisingumas – tai negalėjimas pastoti per 12 mėnesių ir/ar daugiau (jeigu moteris yra 35 metų arba vyresnė, šis laikotarpis sutrumpėja iki 6 mėnesių), kai reguliarių lytinių santykių metu nenaudojamos jokios barjerinės bei kitos kontraceptinės priemonės, kurios užkirstų kelią nėštumui.

Nevaisingumas yra didelė klinikinė ir socialinė problema, su kuria susiduria maždaug kas šešta pora. Remiantis tarptautinės statistikos duomenimis nevaisingumas dėl vyrų sveikatos problemų sudaro 20–30 proc., moterų 20–35 proc., abiejų partnerių – 25–40 proc., o neaiškios kilmės nevaisingumas sudaro 10–20 proc.

Poros ištyrimas dėl nevaisingumo įprastai prasideda praėjus 12 mėnesių nuo bandymų pradžios. Pirmiausiai ištiriama bendra abiejų partnerių organizmo būklė, neradus patologijų yra taikomas specialusis ištyrimas dėl nevaisingumo. Pirmiausia surenkama išsami abiejų partnerių anamnezė ir paskiriami reikalingi tyrimai. Vyrams svarbiausias ir informatyviausias tyrimas yra spermograma. Esant reikalui galima ištirti vyrų hormonus: dažniausiai atliekami šie hormonų tyrimai: Testosteronas (Testo), Liuteizuojantis hormonas (LH) ir Folikulus stimuliuojantis hormonas (FSH). Taip pat abiem partneriams būtina atlikti tyrimus dėl lytiškai plintančių ligų, nes šios gali būti vienas pagrindinių veiksnių sukeliančių nevaisingumą. Tuo tarpu moterims pirmiausia yra skiriamas ultragarsinis dubens organų tyrimas, siekiant įvertinti ar nėra anatomiinių anomalijų ar cistų ir miomų. Taip pat svarbu įvertinti moters lytinių hormonų lygį, kad būtų galima įvertinti reprodukcinę sveikatą ir nustatyti net mažiausią hormonų disbalansą, galintį turėti įtakos vaisingumui, tiriami yra šie hormonai: 2–5 ciklo dieną Estradiolis (E2), Liuteizuojantis hormonas (LH), Folikulus stimuliuojantis hormonas (FSH), Antimiulerinis hormonas (AMH), Prolaktinas (PRL), 19–25 ciklo dieną atliekamas Progesterono (PGN) tyrimas. Galiausiai pirminiame nevaisingumo ištyrime moterims yra atliekamas kiaušintakių pratekamumo tyrimas. Kiaušintakių pratekamumas gali būti vertinamas: histerosalpingografijos metodu, ExEm kontrastinėmis putomis ir ultragarsu arba diagnostinės laparoskopijos metu su chromotubacija.

Išvados. Atlikus reikiamus tyrimus, gydytojas gali objektyviai įvertinti galimas poros nevaisingumą sukėlusias priežastis ir aptarti nevaisingumo gydymo galimybes su pora, siekiant padėti pastoti. Dažnu atveju poros ištyrime ir gydyme dalyvauja keletas skirtingų specialybių gydytojų, tai komandinis darbas teigiamų rezultatų link. Labai svarbu, kad sveikatos priežiūros specialistai kalbėtų apie šią šiuolaikinei visuomenei labai aktualią problemą, kad nevaisingumą išgyvenančios poros nebijotų kreiptis pas gydytojus specialistus pagalbos.

Raktažodžiai. Nevaisingumas; nevaisingumo ištyrimas; nėštumas.